

From: jensravnkilde@live.dk

To: mawi@fi.dk

Subject: Bente Klarlund-afgørelsen 18 december 2013 Pligt til oplysning om genbrug

Date: Fri, 14 Mar 2014 11:18:20 +0100

I Klarlund-sagen (ref. nr. 13/015703-56) hævder UVVU i sit udkast til afgørelse, at en forsker har pligt til at oplyse om genbrug af biopsimateriale, og Klarlund påstår at være uredelig, fordi hun har tilsidesat pligten. I sit hørings svar udtaler Klarlund, at den nævnte pligt ikke består, og hun henviser til en underskriftindsamling, hvor 70 anerkendte danske forskere erklærer, at de er enige.

I den endelige afgørelse af 18. december 2013 udvikler UVVU som reaktion herpå i detaljer det mere nuancerede standpunkt, at pligten består, når den aktuelle og den allerede publicerede forskning vedrører beslægtede videnskabelige spørgsmål. Dette begrundes UVVU alene med det irrelevante postulat, at genstanden for biomedicinsk forskning er forsøgspersonen, ikke de vævsprøver der udtages fra ham. UVVU udtaler videre, at Klarlunds indklagede publikationer vedrører beslægtet forskning og stempler hende på dette grundlag som uredelig. I den forbindelse siges Klarlund (side 76) at have overtrådt den nævnte pligt forsætligt, eftersom hun er af den opfattelse, at den ikke består.

Dette rejser spørgsmålet, om man forsætligt kan overtræde en regel man aldrig har hørt om. Enhver jurist ved, at svaret er ja, jf. grundprincippet, at ukendskab til loven ikke fritager for ansvar. Videre må det anerkendes, at der er en vis fornuft i at antage, at Klarlund har overtrådt reglen forsætligt, idet der er større chance for at et hæderligt menneske med åbne ører gør noget forbudt, hvis han tror, at det er tilladt, end hvis han ved, at det er forbudt.

Imidlertid må det tilføjes, at den nuancerede regel, som UVVU i den endelige afgørelse bruger til stemplingen af Klarlund, har det særlige ved sig, at der heller ikke er andre, der har hørt om den. Hun stemples med andre ord som uredelig, fordi hun har overtrådt en regel, som første gang ser dagens lys den dag den bruges om begrundelse for at stemple hende. Der er tale om en regel opfundet uden bemyndigelse af UVVU med henblik på den konkrete sag og anvendt med tilbagevirkende kraft. Dermed er vi tilbage til retsplejeregler kendt fra middelalderen.

Der består så væsentlige forskelle på udkastet og den endelige afgørelse, at der burde være foretaget en ny høringsrunde. Det var efter min opfattelse i hvert fald delvis for at undgå endnu en underskriftindsamling til støtte for Klarlund, at UVVU forsømte dette, uagtet man må have sagt sig selv, at forsømmelsen gjorde afgørelsen forvaltningsretligt ugyldig.

Herved overser UVVU imidlertid, at erklæringen fra de 70 forskeres side også dækker UVVU's nuværende standpunkt. UVVU antager tydeligt nok, at begrænsningen til beslægtet forskning imødegår den ødelæggende indvending, at udkastet til afgørelse stempler Klarlund under henvisning til en regel, som de 70 forskere erklærer ikke findes. Denne antagelse er ren ønsketænkning. Eftersom forskerne udtaler sig i al almindelighed, kan man ikke anfægte relevansen eller ignorere betydningen af deres standpunkt ved at begrænse reglen til en særlig gruppe tilfælde. Hvis A påstår, at tyveri er straffrit, og B indvender, at en sådan regel ikke findes, kan A ikke imødegå indvendingen ved at hævde, at tyveri i hvert fald er straffrit om lørdagen. Indvendingen omfatter også det modificerede standpunkt.

Jeg opfordrer til, at UVVU inddrager disse problemstillinger i forbindelse med genoptagelsen af Klarlund-sagen.

Jeg anmoder om bekræftelse per mail af modtagelsen af denne mail.

Med venlig hilsen

Jens Ravnkilde
Advokat (H), dr. phil.